

AZ ÓSI AGY ÉS A XXI. SZÁZAD KÖZLEKEDÉSE

URBÁN-FRENDL ILDIKÓ

Urban Planning
2016.10.15. KTE
KONFERENCIA

FELKÉSZÜLTEN VÉZETNI

MA

**EMBER
JÁRMŰ
PÁLYA**

ISMERETE

„KONTEXTUS”

**NEM TANÍTJÁK
TANÍTJÁK
RÉSZBEN, (csak
a hálózatot, a
használatot nem
NEM TANÍTJÁK**

A HIÁNYZÓ ISMERETEKET A GPS SEM TUDJA!

**„INTELLIGENS RENDSZEREK”, AMELYEK
NEM INTELLIGENSEK!**

**Az adott környezetre jellemző forgalmi,
telítettségi, aktuális állapotbeli,
időjárási, demográfiai, népességi-
szokásbeli adatok, szociológiai
jellemzők, kulturális és időbeosztásbeli
adatok, foglalkoztatáspolitikai
szabályozás adatai, amelyek
szükségesek a tempós és biztonságos
közlekedéshez**

PARADOX DINAMIKA

Az utóbbi 20-30 év „fejlesztései”

- biztonságosabb gépjárművek – de
KINEK

A „bent ülőknek” – az életben
maradási esély és valószínűség
növekedésével együtt nő a
gépkocsi vezetők biztonságtudata –
de merészsége és bevállalási
bátorsága is

Ezzel egyenlő mértékben csökken a
„kocsin kívüliek” biztonsága- azaz
nő a fenyegetettség

PREVENCIÓ

TÁRSADALMI – SZERVEZETI – EGYÉNI PROAKTÍV – PARADOX

vészes paradoxia:

A fejlesztések 95%-a
a külső infrastruktúrán alapuló
és a gépjárműben lévő
rendszerekre irányul -

Míg a balesetek 95%-át
az EMBER okozza

PARADOX PREVENCIÓ

Az un. „intelligens” eSafety önálló jármű támogató rendszerek, asszisztensek „nem intelligens” használata = elbutít

A természet és az emberi törvények figyelembevételével, intelligensen, figyelve proaktívvá tehetők

= a „rutint”, a „szokást” meg kell előzni

= csak az esetek 10%-ban használni!!!

KOROK ÉS KORSZAKOK A MAGYAR AUTÓVEZETÉS TÖRTÉNETÉBEN

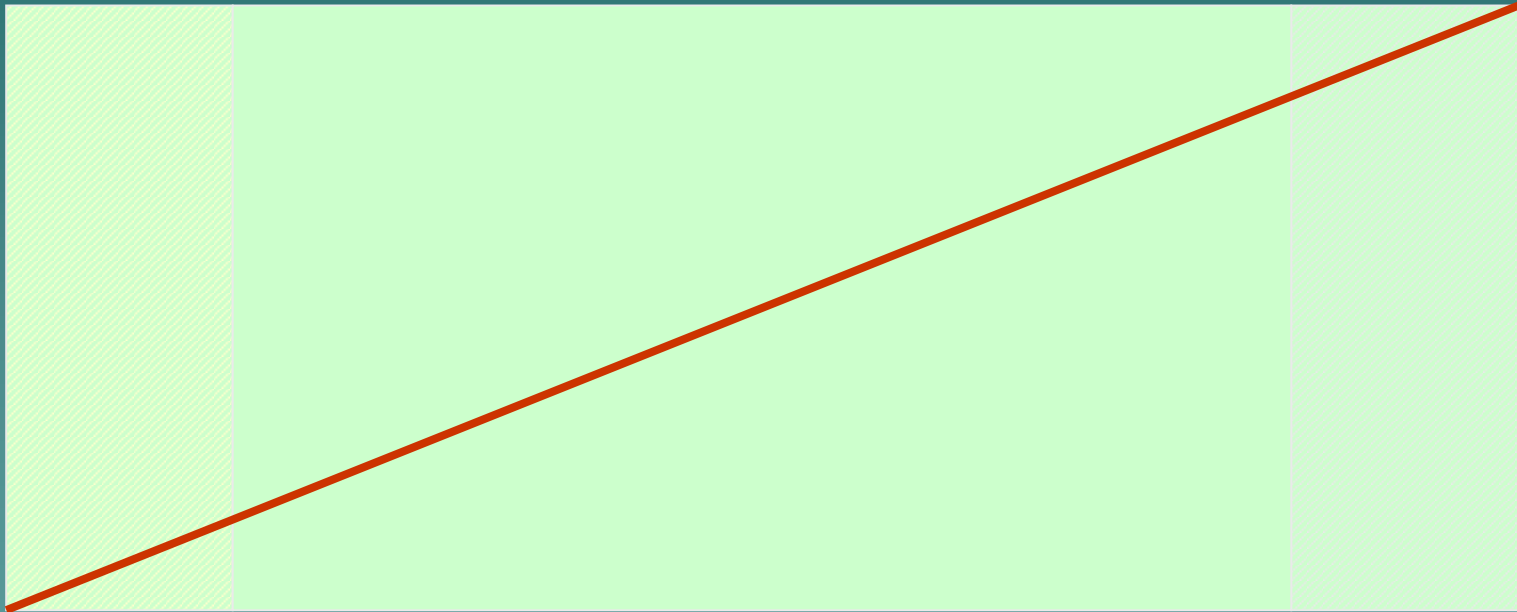
30'-as évek	Muráti Lili Maseratija – azaz a kivételesek kiváltsága, de jelen vannak a női vezetők
40'-es évek	Háborús „dömping” – jellemzően katonai, a női vezetők eltűnése
50'-es évek	„párt-kiváltság” – nincsenek női vezetők
60'-as évek	„szórvány-hozzáférés”, évekig tartó „sorbanállás” a „befizethetőségig” jellemzően férfi vezetők az utakon
70'-es évek	Könnyebbedő hozzáférés az autóvásárláshoz, lassan bővülő személygépkocsi-park – kialakul az „egyautós családmodell” – kevés női jogosítvány jelenik meg, és töredék női vezető
80'-es évek	A női vezetők száma emelkedik, de az autóhoz való hozzáférésük erősen korlátozott az „egyautós családmodell” miatt
90'-es évek	„felszabadul” az autópiac, robbanásszerűen nő a gépjárműpark, tömegesen jelennek meg a „hivatali gépkocsik”, kialakul a „kétautós családmodell”, határozottan nő a női vezetők száma az utakon, az üzleti szférában a magas fizetések és az „autós juppyk” térhódítása

KOROK ÉS KORSZAKOK A MAGYAR AUTÓVEZETÉS TÖRTÉNETÉBEN

<p>2000-es évek</p>	<p>tömegesen jelennek meg a nők a forgalomban A járműpark erősen differenciálódik – a sok hagyományos, „öreg” gépjármű mellett egyre korszerűbbek, nagyobbak és gyorsabbak az autók, megindul az „asszisztensek” kialakítása</p>
<p>2000-es évek közepe</p>	<p>a „női juppyk” megjelenése rontja a női vezetés „hagyományos goodwilljét” a GPS-rendszerek megjelenése, ezzel egyidőben a terepjárók, „városi terepjárók” és „egyterűek” elterjedése</p>
<p>2010-es évek</p>	<p>A gépjárművek egyre fokozódó felső gyorsasági határai elérik és meghaladják az emberi agy információfelvételi képességének mind gyorsasági, mind területi kapacitását - Míg egy másik szalon megindul egy „környezetbarát - energiatakarékos” villany- ill. HIBRID gépjármű gyártás – EZEK AZ EMBERMÉRTÉKŰ KÖZLEKEDÉST ÉS A KÖTNYEZETTUDATOSSÁGOT SZOLGÁLJÁK -????????????????????????????????</p>
<p>2015-</p>	<p>Ezzel egyidejűleg a „vezető nélküli” gépjárművek lehetősége a kutatás szakaszából a megvalósítás szakaszába lép át A kötöttpályás közlekedésben hazánkban is megvalósul – METRÓ – és kezd megszokottá válni</p>

HAGYOMÁNYOS KOMPETENCIÁK A KÖZLEKEDÉSben

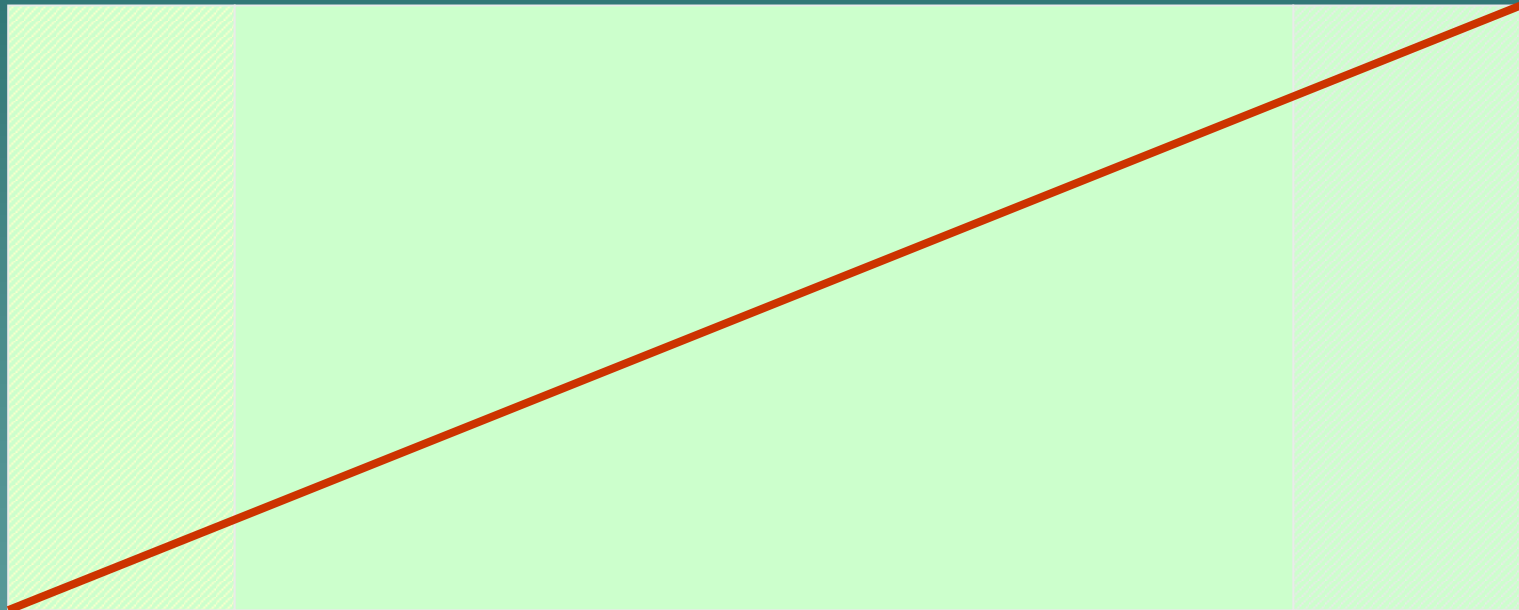
FIZIKAI KOMPETENCIÁK – érzékelési, észlelési, műszaki és vezetéstechnikai kompetenciák

MENTÁLIS KOMPETENCIÁK – vezetési helyzetmegoldások, „mentális térképek”,
kommunikációs tapasztalat, szociális- és közlekedési IQ

ÚJ – XXI. SZÁZADI KOMPETENCIÁK A KÖZLEKEDÉSben

EMBERI KOMPETENCIÁK – érzékelési, észlelési, műszaki és vezetéstechnikai kompetenciák – vezetési helyzetmegoldások, „mentális térképek, kommunikációs tapasztalat, szociális- és közlekedési IQ
HELYETT: SZÁMÍTÓGÉPES ÉS „FELHASZNÁLÓI” ISMERETEK

helyes programozás és hibamentesség esetén
balesetmentesen juttat el A-ból B-be

„GÉPI” KOMPETENCIÁK

„FELNŐHET”-E AZ EMBERI ÉRZÉKELÉS A GYÓRSASÁGHOZ?

Fogalmunk nincs – egyelőre nincsenek kutatások – még nem is lehet az új generációról

AMIT TUDUNK – ALAPJAIBAN MÁS (VIRTUÁLIS) „VILÁGBAN” NŐNEK FEL A MAI GYEREKEK

- ◆ UTCAKÉP 1990-ig: mami viszi picinyét, a család és a szomszéd nőcik gügyögnek, vidéken az utca összesereglik
- ◆ UTCAKÉP 1990-től: gyerek ordít, mami telefonál – ez a generáció már nem kap figyelmet, egyedül van, később is így viselkedik
- ◆ UTCAKÉP 2015- től: mami telefonál, és már a gyerek is nyomkod valami telefonszerűt, képeket nézeget, már csak a virtuális valóság van számára, az emberi figyelem végképp megszűnt

ŐSI AGYUNK ÉS A XXI.SZÁZAD

MELLETE	ELLENE
<p>AGYI PLASZTICITÁS – RUGALMASSÁG, DE MEDDIG?</p> <p>SOK-SOK ÉRZÉKELÉST SEGÍTŐ MECHANIZMUS – PL. KONSTANCIÁK</p> <p>FEJLESZTHETŐSÉG – DE MEDDIG?</p>	<p>ÉVEZREDES EVOLÚCIÓ SZUBJEKTIVITÁS FELNŐTTKORI „MEREVSÉG”, SZEMLÉLETBENI RUGALMASSÁG HIÁNYA INFORMÁCIÓHIÁNYOS ÉSZLELÉSI TAPASZTALATOK TÁMPONTHIÁNYOK ÉRZÉKELÉSI „VAKFOLTOK” – AZAZ TELÍTETTSÉG ESETÉN JELZÉS NÉLKÜL KIHAGY „ÉRZÉKI CSALÓDÁSOK” AZAZ AZ ÉRZÉKELÉS LUFTJAI, RÉSEI</p>

ÖSSZEKÖZÉS

MIVEL JÓVAL TÖBB A FELZÁRKÓZÁS LEHETŐSÉGE ELLEN HATÓ ERŐ, PROGNOZISOM SZOMORÚ:

AZ EMBERI KÉPESSÉGEK – MENTÁLIS GYORSASÁG ÉS ÉRZÉKELÉSI KAPACITÁS – MENTÉN NAGY ELTÉRÉSEK JELENNEK MEG, LESZNEK IGEN KEVESEEN, AKIK KÉPESEK LESZNEK „LÉPÉST TARTANI”, A TÖBBSÉG KIHULL.....(= BALESETSZÁM-NÖVEKEDÉS)

EZÉRT MEGVÁLTÁS A KÖTÖTTPÁLYA ÉS AZ EMBERI KÖZREMŰKÖDÉST NEM IGÉNYLŐ JÁRMŰPARK

**KÖSZÖNÖM
A MEGTISZTELŐ
FIGYELMET!**

**Urbán- Frenzl Ildiko
36 30 64 20 650
ildiko.urban.frenzl@gmail.com**